# VINDICIAE NOMINVM TRIVIALIVM STIRPIBVS A LINNEO EQV. IMPERTITORVM

## SECTIO PRIOR

PRO

ADITV ALIQVOT DOCTISSIMORVM COMMILITONVM
AD DOCTORIS MEDICI HONORES
SIGNIFICANDO

EXARATA
AB

ORDINIS MEDICI DECANO
IO. ANDREA MVRRAY D.
EQVITE ORDINIS REGII WASAEI
CONSILIARIO AVLAE R. ET PROFESSORE MEDIC. P. O.

GOTTINGAE
TYPIS IOANNIS CHRISTIANI DIETERICH
1782.

WELLCOME INSTITUTE LIBRARY

# VINDICIAE
# NOMINVM TRIVIALIVM STIRPIBVS A LINNEO EQV. IMPERTITORVM.

## *SECTIO PRIOR.*

§ 1. Stupet vulgus, ſtupent multi ex docto coetu cum eo, copia nominum in re herbaria obuiorum, hisque memoriae firmiter infixis totam ſcientiam contineri arbitrantes botanicum ſaepe eum ſalutant, qui vix ſiccandis herbis et dextre agglutinandis aptus eſt, aliumque, cui inter ſtrepentes iocos nomen plantae non illico in mentem recurrit, ad tyronum ſubſellia relegant. Hi igitur ei praeciſe rei in botanice plurimum meriti tribuunt, cui ineſt minimum, quum e contrario ſtirpes, poſt acquiſitam terminorum partium notitiam, (ad quam, niſi ludere velimus, breui perueniri poteſt) per ſingulas partes ſcrutari et ex ſyſtemate commodo plantam ignotam eruere primum in re herbaria ſit. Inuentor vero et veteranus in terminis commodis partium plantarum cudendis, nouo ſyſtemate condendo vel iam praeſtito expoliendo, ſtirpibus ex ſyſtematis fundamento rite

 nun-

nuncupandis, regulis bonae methodi et denominationis ſtirpium ſtabiliendis, nouis apte deſcribendis, depingendis et collocandis, ſynonymis et iconibus diiudicandis, cognationibus ſtirpium inueſtigandis, abditis vegetationis et propagationis legibus eruendis et phaenomenis ſingularibus indagandis, item hortis botanicis colendis, ſtudioſe occupatur. Carere praeterea exacta cognitione eorum non poteſt, quae ab anteceſſoribus et coaeuis in ſua ſcientia praeſtita fuerunt. Quantum ingenii, iudicii, laboris, induſtriae, patientiae, ad haecce omnia pernoſcenda et procuranda requiratur, et quam perperam ſibi multi, Florae ſacrario appropinquantes, metuant, ne ob memoriae imbecillitatem in limine excludantur, ex dictis facile intelligitur. Non ideo ſperno memoriae alacritatem, ſed vt quamlibet aliam diuinitus menti humanae tributam vim magni facio, et in retinendis iis faciliori opera, quae ingenium botanici excogitauit, inſigne adiumentum praebere, lubens agnoſco. Id modo volo, ſcientiſſimum aliquem eſſe poſſe botanicum, mediocri tamen memoria (qualem e. c. LINNEVM etiamſi flore aetatis conſtitutum in vulgaribus ſubinde ſtirpibus cognoui) inſtructum, nec ſufficere vel feliciſſimam non numeroſis terminis modo technicis, quae partes plantarum et diſtributionem ſyſtematicam ſpectant, ſed tot ſtirpium nominibus, ſecundum ſyſtematum multiplicem varietatem excogitatis, ſeruandis. Syſtematum igitur adminiculo, quae nomina contrahunt, carere nos nullo modo poſſe, in patulo eſt.

§. 2. Abbreuiauit b. a LINNE' mira ſagacitate ſtirpium nomina, non ſolum eo, quod varietates ad ſuas ſpecies reduxit, ſed et eo, quod loco definitionis ſtirpium, ſaepe ſeſquipedalis, quam anteceſſores vbiuis fere nomini generico attexerant, nomen ſpecificum perperam illam appellantes, duobus modo vocabulis, generico et triuiali, ſingulam ſpeciem inſigniuit. Triuiali nomine vero ille primus ea ſignificatione vſus eſt, vt eodem breue epithetou generis intelligeret. Quod ad reductionem iſtam varietatum ad ſpecies attinet, negari nequit, illuſtrem virum aliquando iuſto rigoſiorem fuiſſe, et varietates idem ius habere nomina peculiaria ſibi vindicandi, ac verae ſpecies, quod multis

qui-

quidem exemplis ipſe agnouit. Tanto maiorem aſſenſum plauſumque videbatur exſpectare poſſe nominibus triuialibus inuentis, quum iis tam memoriae mirifice ſubuenerit, quam compendium ſcriptionis et enunciationis nominum ſtirpium ſuppeditauerit maxime egregium. Quis non horreat, vt mox in limine rem exemplis declarem, eiusmodi MICHELI nomen, quale: TRIFOLIASTRVM *praetenſe, corymbiferum, non repens, humi ſtratum, alte radicatum foliis ſubrotundis, alba, falcata macula, vix notatis, floribus minoribus, ſuauerubentibus, ſiliquis tetraſpermis, ſuperna parte tantum marginatis, ſemine ſubobſcuro, maculato.* Gener. p. 27; — vel ſequens PLVKENETII: ACROCHORDODENDROS *ſiue arbor indica praegrandis foliis integris, platani fructu verrucoſo minore ſiue fragiformi duro, cuius ſinguli bati ſiue tubercula ſunt capſulae ſeminales; (melius forſan) Arbor indica praegrandis foliis integris fructu rotundo paruo fragiformi e tuberculis capſularibus compoſito. Mant. p. 4.*; — vel illud BREYNII: ACACIAE *quodammodo accedens, Myrobalono chebulo Veſlingii ſimilis arbor Americana ſpinoſa foliis Ceratoniae in pediculo geminatis, ſiliqua biualui, compreſſa, corniculata, ſeu cochlearum, vel arietinorum cornuum in modum incuruata; ſiue Vnguis cati. Prodr. faſc. rar. plant. p.* 38? et quis non aeque patienter ad triremes damnari ſe pateretur; quam ad aliquot millena tantae longitudinis nomina memoriter pro lubitu interrogantis recitanda? Verum quidem eſt, paucorum botanicorum nomina ſic dicta ſpecifica ad giganteam iſtam magnitudinem ſuccreuiſſe. Fac vero ea reſtringi ad ſex, imo duas voces: quanto volubilior eſt lingua in enunciandis nominibus Linneanis: Munchhauſia ſpecioſa, Halleria lucida, Zinnia pauciflora, Büttneria ſcabra, Murraya exotica!

§. 3. Laudis vero loco, quam hiſtoriae naturalis reſtaurator coarctatione nominum promereri videbatur, eadem opprobria tulit, quibus ab HEISTERIS et SIEGESBECKIIS cumulabatur, dum ſyſtema nouum botanicum condendo a nominibus anteceſſorum deflecteret, non vago quidem et verſatili arbitrio ductus, ſed ipſis legibus, quas diſtributio noua vegetabilium illi impoſuerat, et quarum rationem in

*Critica botanica* dederat. Repudiare ſe vero nomina triuialia tam in vniuerſum, quam iſta a LINNEO inuenta, declararunt auctores vel apertis verbis, in conuicia et cauillationes humiles ſubinde degenerantibus, vel obſtinato eorum in ſcriptis neglectu, eo tempore, quo ab aliis iam vndique in vſum vertebantur, nec LINNEI definitiones ſpecificae, auctoritatis et intelligentiae cauſa, omitti poterant. Vtraque ratione aemulus Linneanae laudis, ill. HALLERVS, aduerſarium eius ſe declarauit, qui quauis occaſione, nominatim in recenſu Gottingenſi librorum nouorum (*Gött. gel. Anzeigen*), hocce inuentum vituperauit, et in *Hiſtoria ſtirpium indigenarum Heluetiae* fere vbiuis nomina triuialia omiſit, quod ſtudio deditaque opera eſſe factum nec ſine omni probabili ratione, ex ſequentibus Praefationis *a*) verbis cognoſcitur: *Triuialia*, inquit, *quae olim vir clar.* (LINNEVS) *proſcripſerat et* RIVINVS *ſatis bona dederat, noua creare nolui, quum neſcio quid leuiuſculi in plurimis mihi videatur, et difficillimum ſit, characteriſticum aliquid in vnam vocem ſtipare.* Quod ADANSONIVS, qui pauca in LINNEO aliisque praeter ſuum TOVRNEFORTIVM laudanda inuenit, improbauerit haſce voculas, non mirum, qui quidem redarguens in iis, quod definitionem ſpecierum non inuoluant, tandem erumpit, haſce neque nouum inuentum, nec rem Botanicae proficuam conſtituere. *b*) Adiutor mihi ignotus in edenda *Flora Aegyptiaco arabica* b. FORSKÅLII *c*) fluxa appellat haecce nomina et, dum characterem plantae deſignarint, ſaepe animum denominatoris et ſatyram expreſſiſſe putat, hinc praetuliſſe ſe innuit arabicum nomen, dum planta non obtulerit ſigna ſatis manifeſta. Cel. olim Helmſtadienſium Profeſſor FABRICIVS, qui, HEISTERI etſi ſucceſſor, LINNEO alias tamen plurimum tribuit, eiusque *Species* vbiuis allegauit, omiſit haecce nomina in *Enumeratione plantarum Horti Helmſtadienſis*. Potiorem locum definitionibus ſpecificis adſcribens cl. GERARDVS *d*) excluſit nomina iſta, in *Flora* ſua, licet vſum eorum eximium non diffiteatur. Omiſit quoque ea cl. SAM. GOTTL. GMEL-

*a*) p. 23.
*b*) *Familles des plantes Vol. I. Praef.* 129.
*c*) *Praef.* p. 19.
*d*) *Flora Gallo-provinc. Praef.* p. 17.

GMELIN in continuatione *Florae Sibiricae* patrui ſui, ſine dubio prae contemtu, quum ipſas adeo definitiones curtas ſpecificas ſe non amare ſignificet. *e*) Mutaſſe iudicium ſuum de horum nominum pretio videtur intra biennium cl. REYGER, quippe qui in *Florae Gedanenſis Tomo primo* ea expunxit, in *ſecundo* autem eadem adpoſuit. Nulla pariter ratione adiecta reticuit iſta cl. WVLFF in *Flora Boruſſica*, LINNEI ceteroquin in genericis nominibus et definitionibus ſpecierum affecla.

§. 4. Sed non opus eſt ampliori recenſu eorum, quibus hocce LINNEI auſum diſplicuit. Agendum potius de aetate huius denominandi ſtirpes artis, diſcutienda argumenta, quae eius dignitatem ſtabiliunt, et inquirendum, quibus contra rationibus ducti alii eandem reprobauerint, tum et tentandum, an regulae quaedam ſtatui poſſint, quae ad nomina triuialia expolienda eaque vſui aptiora reddenda faciunt.

§. 5. Mirari ſubit, quod, qui deprimere pretium horum vocabulorum annisi ſunt, eadem tamen, anteceſſorum quorundam LINNEI ore enunciata, non mala inuenerint. Lubens dabo, eum non primum hocce denominationis genere vſum fuiſſe, quin ipſe confitetur. *f*) DIOSCORIDEM peruoluens plura documenta duorum modo vocabulorum pro deſignanda ſtirpe inueniet. Exempla ſunto: Ariſtolochia rotunda, longa, Satyrium erythronium, Strychnon (Solanum) Halicacabum, Ampelos (Vitis) alba, Lychnis ſylueſtris, Hieracium magnum, Chamaeleon album. Poſt eum, plures ante LINNEVM auctores idem conſilium ſequuti, exemplis ſtirpium haud raris, quorum quaedam heic deſignare, vt ex corollariis poſtea ſubiiciendis pateſcet, ſuo vſu non carebit. Litteram L. adiungam, ſi iisdem praeciſe nominibus Praeceptor ſubſcripſerit. Huc itaque pertinent:

LOBELII Cotyledon aquatica, Petroſelinum (Bubon L.) macedonicum, Crocus ſatiuus L. Phalangium Matthioli, Thlaſpi ſyriacum, Vitis

*e*) loc. cit. Praef. T. 3. p. 6.
*f*) Phil. bot. §. 258.

Vitis vinifera L. Coris monſpeliaca L. Gnaphalium montanum, Nymphaea alba L. lutea L. Cicutaria fatua, Naſturtium indicum, Tribulus terreſtris L. Phaſeolus vulgaris L. Vrtica romana, Circaea lutetiana L. multaque alia ſimilia huius botanici nomina.

RAVWOLFFII Plantago Catananche, Ribes Arabum.

CAMERARII Scabioſa minor, Plantago maior L. Symphytum petraeum, Amaranthus criſtatus, Perfoliata montana, Althaea thuringiaca (Lavat. thur. L.), Polygonum maritimum L. Saponaria vulgaris, Scrophularia peregrina L. Heſperis pannonica.

CLVSII Verbena ſupina L. Leontopodium creticum, Spartium auſtriacum, Cynogloſſum creticum, Solanum lethale (Atropa Belladonna L.), Apocynum ſyriacum (Aſclepias ſyriaca L.), Narciſſus ſerotinus L. Fritillaria pyrenaica L. Colchicum montanum L. Ornithogalum neapolitanum, Aniſum vulgare, Caucalis maior, Thymbra legitima, Polygala valentina (Coronilla valentina L.), Tripolium Dioſcoridis, Chryſanthemum valentinum (Anacyclus valentinus L.), Tanacetum inodorum, Carduus eriocephalus.

DODONAEI Dipſacus ſylueſtris, Aſperula coerulea, Clematis daphnoides, Angelica ſylueſtris L. Seſeli creticum, Buphthalmum anguſtifolium, Rhus coriaria L. Lilium candidum L. Capparis Fabago (Zygophyllum Fabago L.), Ranunculus aquatilis L. Moluccella laeuis L. ſpinoſa L. Trifolium bituminoſum (Pſoralaea bituminoſa L.) Lapathum rubens, Geniſta ſpinoſa, Chamaemelum odoratum.

IO. BAVHINI Nardus celtica, Rapunculus montanus, Foeniculum tortuoſum, Alſine tenuifolia (Arenaria tenuifolia L.), Reſeda lutea L. Millefolium creticum (Achillea cretica L.), Gnaphalium germanicum (Filago germanica L.)

CASP. BAVHINI numeroſiſſima, e. c. Verbena nodiflora L. Valeriana rubra L. Valerianella echinata, Chamaelea tricoccos (Cneorum

tri-

tricoccum L.), Gladiolus foetidus, Triticum aeſtiuum L. Rubia cynanchica, Galium rubrum L. Valeriana coerulea (Polemonium coeruleum L.), Alchemilla vulgaris L. Cuſcuta maior, Cerinthe minor L. Rhamnus catharticus L. Glaux maritima L. Linaria ſcoparia (Chenopodium ſcoparium L.), Ammi maius L. Sium latifolium L. Alſine media L. Allium ſatium L. Dictamnus albus L. Satureia hortenſis L. Origanum creticum L. Orobanche ramoſa L. Alcea cannabina (Althaea cannabina L.) Coris lutea (Hypericum Coris L.), Ariſtolochia maurorum L. Populus nigra L. tremula L. Eupatorium cannabinum L.

RIVINI Periclymenum virginianum, Angelica tenuifolia, Laſerpitium minus, Myrrhis canadenſis, Pyrola minor L. Spartium africanum, Horminum pratenſe, Stachys ſyluatica L. Satureia perennis, Stoechas ſerratifolia, Lathyrus pratenſis L. Vicia ſepium L. Hedyſarum trifoliatum (canadenſe L.).

TOVRNEFORTII Globularia vulgaris L. ſpinoſa L. Xyloſteum pyrenaicum, Pſeudoacacia vulgaris, Coronilla minima, Marrubiaſtrum vulgare.

RVMPHII Piper longum, Sirum decumanum, Manga domeſtica, Gallinaria acutifolia, Blinbingum teres, Seſamum indicum L. Ariſarum amboinum, Clypearia alba.

Omitto ſimilis tenoris nomina in COLVMNAE, TRAGI, PLVKENETI, RAII, MORISONI, CORDI, ALPINI, BOCCONIS, BONTII, CORNVTI, PISONIS, DILLENII aliorumque operibus, quae ante hanc LINNEI reformationem prodierant, paſſim obuia. Prae ceteris magnae auctoritatis botanicis CLVSIVS, DODONAEVS, CAMERARIVS, BAVHINI, RIVINVS, RVMPHIVS huic compendiariae ſtirpium denominationi indulſerunt; nec plus ſagacitatis in Riuinianis huius generis nominibus reperio, quam in aliis. Rariſſime vero eadem adhibuit TOVRNEFORTIVS. Alio ſubinde artificio ad diſtinguendas ſpecies vſus fuit CLVSIVS, g) longe minus con-

g) *Rarior. plant. Hiſt.*

concinno, ſcilicet per ſolos numeros generico nomini adnexos, e. c. Cytiſus prima, 2 – 7. Conferantur et eius genera Ledon, Allium, Gentiana, Sedum, Sideritis, alia.

§. 6. Vtut vero auctores hi de vtilitate breuioris nomenclaturae plantarum perſuaſi fuerint, vt exemplis numeroſis iſtis conſtat, nemo tamen ante LINNEVM hocce compendium ad omnes et ſingulas plantas applicauit. Aſt ſerius ad hanc rem acceſſit ill. vir, ſiue aliorum obtrectationes metueret, ſiue difficultatem in auſo perficiendo perſpiceret. Nec ante annum 1749. quo Diſſertatio, *Pan Suecus* inſcripta et ad ſtirpes vnice Suecicas pecori placentes reſpiciens, comparuit, haecce nomina adhibuit, quae quidem nec in *Materia medica regni vegetabilis*, quae eodem anno prodiit, occurrunt.

Non tamen ipſe ſatis de eorum dignitate ne anno quidem 1751. *h*) conuictus fuiſſe videtur, quum forte admitti poſſe haecce declararet, nec illa iisdem legibus, ac reliqua nomina, de quibus in *Philoſophia botanica* agit, ſubmitteret; donec in *Specierum plantarum Editione prima*, quae prelo exiit a. 1753. omnes ſpecies, praeter definitiones, quae characteres ſummos continent, eiusmodi nominibus inſtrueret. Dein et animalia, quin a. 1768. ipſa mineralia, eadem compendiaria ratione deſignauit. Nemo autem illo maiorem modeſtiam in re tanti laboris et tantae vtilitatis teſtari potuit. Quum enim hiſce nominibus in *Pane Sueco i*) vteretur, praemittit, *vt breuitati ſtuderet, neceſſum fuiſſe, adhibere nomen genericum et breue atque minus ſufficiens epitheton, quod tamen ex ipſa Flora* (Svecica) *illuſtraretur.* Et in *Specierum plantarum editione prima k*) ſubiungit verba: *Caueant autem quam ſanctiſſime omnes ſani botanici vnquam proponere nomen triuiale ſine ſufficiente differentia ſpecifica, ne ruat in priſtinam barbariem ſcientia.* In *altera* eiusdem libri *editione* a. 1762. addit, *mutationem horum licet in melius magis nocere quam prodeſſe.* Itaque ipſe mox initio abuſui

huius

*h*) *V. Phil. bot.* §. 257. qui liber anno dicto euulgabatur.
*i*) *Amoen. acad. Vol.* 2. *p.* 43.
*k*) *Praef. p.* 4.

huius nomenclaturae apud hoſce praevertit, qui eadem acquieſcendum in determinandis plantis putarent. Et ipſe non negauit, poſſe eorum quaedam reddi magis nitida et exquiſita, quae tamen ſcopo, cur prolata in medium eſſent, ſufficerent. Quis ideo fuit ſcopus, quem LINNEVS iisdem praefixerat? Is ſi recte perpenditur, plurimum controuerſiae ſopitur, quam iisdem enatam vidimus; nam alium finem LINNEVS ſibi hiſce propoſuerat, alium alii. Voluit iſte conſtare illa ex vnico vocabulo, et hoc quidem vndequaque deſumto l). Nomina igitur praeſtare vnice voluit, ſimilia quoad ſcopum iſtis, quibus ad deſignandas res in vita communi obuias vtimur, vel ſi mauis, titulos differentiae ſpecificae, non vt multi alii voluerunt, differentiam praeciſe ipſam. Nullum aptius vnquam potuit excogitari compendium in deſignandis ſtirpium ſpeciebus, quam hoc, vt, prout nomen generis vnico vocabulo conſiſteret, eadem breuitate et ſpecies deſignaretur.

§. 7. Deſiderat hanc nominum breuitatem inſignis ſtirpium copia, quam per tot ſecula humana ſagacitas detexit. COMMERSONIVS m) aſſeuerabat, ſe in collectione ſua herbaria 25000 ſpecies diuerſas plantarum ſeruaſſe, et ſpem fouebat, fore, vt ad minimum quadruplum vel quintuplum huius numeri inſuper in telluris ſuperficie detegatur. Superat haecce computatio adeo iſtam ADANSONII n), in calculis ſuis alias non parum prodigi, qui 18000 ſtirpibus iam detectis addi poſſe 25000 nouas olim inueſtigandas ſibi perſuaſerat. Pone vero certiorem calculum LINNEI eſſe, qui omnes plantas vix numerum 10000 attingere innuit, vel OEDERI, harum 3000 eſſe Europaeas: quilibet fatebitur, vel haſce non poſſe ſine diſpendio magno temporis ſignificari, ſiue viua voce ſiue litteris ſcriptis id fiat, et memoriam haud parum grauari, ſi nominibus definitiones vtut breues, vel, vt alii easdem vocant, differentias ſpecificas ſubſtituas. Vetuit quidem LINNEVS haſce ipſas vltra duodecim verba extendere, o) nec ille ne tot quidem

B 2 niſi

l) *Phil. bot.* §. 257.
m) *Obſervations phyſiques*, par ROZIER *Vol.* 5. p. 107.
n) *Familles des plantes*, *Preface* p. 322.
o) *Critica bot.* p. 212.

niſi rarius opus habuit. In breuioribus ſubinde adeo binis rem expediuit, exemplo Tamaricis (Gallicae) floribus pentandris, Tam. (Germanicae) floribus decandris; Tetragoniae (fruticoſae) foliis linearibus, Tetr. (herbaceae) foliis ouatis; Moraeae, Exaci, Alſtroemeriae, Fuchſiae, Chryſoſplenii, Geropogi rel. Merito quoque laudandae definitiones TOVRNEFORTII, HALLERI aliorumque nonnullorum, qui characteres enumerando commodos breuitati tamen litarunt. Sed reuiuiſcunt noſtro tempore hinc inde largiores iſtae ſpecierum definitiones, quales iſtae, quas cel. DV ROY Roſis *p*) tribuit, e. g. Roſae (eglanteriae) calycibus ſemipinnatis, germinibus globoſis glabris, pedunculis petiolisque hiſpidis glanduloſis, caule aculeis ſparſis curuis, foliolis ſubrotundis ſerraturis glanduloſis, vel quales adiutor in edendo *Supplemento Linneani Syſtematis q*) *vegetabilium* Meſpilo ſuo Xanthocarpo, Meſpilo Phaenopyro, Pyro Amelanchier, impertit, quas, vtpote a. b. Praeceptoris tenore alieniſſimas, repetere piget. Aſt etiamſi hae definitiones ſpecierum ad bina vocabula vbiuis reſtringi poſſent, quod in vniuerſum quidem fieri nequit: per plura millia exempla vni voci parcere poſſe, non parum lucri eſt. Quanto facilius eſt in praelectionibus academicis et inter familiares ſermones indicare, quas intelligimus ſtirpes, hiſce vocabulis; quanto commodius eſt, hacce arte ſtirpes citare, dum eorum in libris mentio facienda breuibus; quantum inde redundat leuamen in commercio litterarum botanico, dum catalogis centenae aliquot plantae a nobis vel quaerendae vel offerendae ſunt! Et licet in tanto plantarum numero vix vnquam ſperari poſſit, vt quilibet oblatam quamuis ſtirpem mox in qualibet aetatis linea et quouis animi ſiue corporis habitu vel breuibus hiſce nominibus nuncupare poſſit: extra dubium tamen eſt ſubſidium vere magnum ex hiſce memoriae in plantis familiaribus ſibique magis obuiis ſuppeditari.

§. 8. Verum obiicis, ſpernenda eſſe nomina haecce ideo, quod characterem ſtirpis rarius exprimant, vel exprimere poſſint. Nonne vero

p) *Harbkeſche wilde Baumzucht Vol. 2. p. 336. ſq.*
q) p. 254. 256.

vero tempore, quo lingua quaecumque excogitaretur, perinde fuit, an nomen e. c. capitis cordi, enſis baculo, menſae ſcamno, tribueretur; et ſic de adiectiuis et vocibus plerisque reliquis ſentiendum, vſu et conſuetudine modo valorem obtinuiſſe ad id ſignificandum, quod iam ſignificant. Idem obtinet in nominibus propriis, quae vtrum exprimant notas aliquas in viro, cui eiusmodi competit, ſingulares, nec ne, parum curamus: ita Fortis nomine ſubinde inſignitur puſillanimis, Magni, qui ſtatura paruus eſt, Sancti vel Probi, qui latro vel parricida potius eſſet dicendus, Nigri, xylinis capillis et pallida facie inſtructus. Si nomen ſpeciei ſemper characterem plantae prae ſe ferat, cur non idem deſideras ſemper et vbiuis a genere. Sed quidnam characteriſtici latet e. g. in nomine Veronicae, Verbenae, Alchemillae, Lini, Allii, Fumariae, Violae? Quid characteriſtici in Vnifolio DODONAEI, quod nomen et aſſumſit HALLERVS, licet ſtirps haec ſemper duobus foliis inſtruatur? Vt taceam tot alia genera, quorum formas tamen quilibet exercitatior nomine pronunciato vel ſcripto ſibi repraeſentat. Cur igitur in nomine ſpeciei characterem ſeu definitionem vel notas diſcriminis a ſpeciebus congeneribus, abſolute deſideras, quum nomen et definitio ſpeciei duo ſint maxime inter ſe diuerſa. Adſentientem habeo inter alios GERARDVM, r) qui *peccant*, inquit, *qui nomina eo usque producunt, vt confundatur cum definitione nomen et huic tribuatur, quod ſui iuris non eſt.* Neutrum ſuo pretio deſtituitur, ſed alterum absque altero ſubſiſtere ſine defectu poteſt. Non negandum tamen, et multos prioris aetatis botanicos, et LINNEVM praecipue, vtrumque ſaepenumero pereximie copulaſſe, eodem ſucceſſu, quo in plerisque claſſibus vel ordinibus ſyſtematis vegetabilium, quaſi ſe inſcio, naturales cognationes aſſequutus eſt.

§. 9. Praerogatiua praeterea nomini cuiuis vulgo competit haec, quod promtius longe ideam rei iam perceptae reſuſcitet, quam optima definitio vel deſcriptio figuram, proportionem, magnitudinem, vſum rel. ſpectans. Facilius longe hominis etiamſi centies viſi imaginem in

 men-

r) *Flora Gallo-Prov. Praef.* p. 16. *Conf.* ſimile effatum OEDERI in *Element. botan.* P. I. §. 144.

mentem reuocabis ſolo eius audito nomine, quam ſi tibi per naſum ſuum aduncum, ſupercilia lata, labia tumida, protuberans mentum, capillos nigros, vocem, greſſum, geſtus rel. deſcriberetur. Ita ſine cunctatione me intelliges, ſi Vaccinii Myrtilli nomine vtor, quum e contrario rei herbariae etiamſi gnarus haeſitaturus paullıſper ſis, ſi eandem vulgatiſſimam plantam per Vaccinium pedunculis vnifloris, foliis ſerratis ouatis deciduis, caule angulato, deſignem, vel, loco Phaſeoli vulgaris nominis, eandem ſtirpem hortenſem per Phaſeolum caule volubili floribus racemoſis geminis bracteis calyce minoribus, leguminibus pendulis, tibi ſignificem.

§. 10. Aliud inſuper momentum commendationis nominum triuialium protulit ill. LINNEVS, s) quod nimirum differentia ſpecifica, quae olim vicarium vſum tulit nominis triuialis nouis detectis ſpeciebus, addo, vel acriori indagine ſuccedente, mutationi obnoxia ſit. — Nonne vero, ſi characteriſtica euadant haec nomina, eidem inconſtantiae ſubmittuntur, nec fini ſaepe niſi per tempus ſatisfacient? Comparentur tantum diuerſae editiones vnius eiusdemque enumerationis ſtirpium, ſi modo ab auctoribus laborioſis et veri cupidis proficiſcantur: quantum diſcriminis apparet in definitionibus iſtis ſpecierum, etiamſi nouae ſpecies non acceſſerint! Quin optimus HALLERVS *Nomenclatorem ex Hiſtoria plantarum indigenarum Heluetiae* etc. *excerptum* etſi eodem anno edens, quo opus primarium, non potuit a variis mutationibus characterum ſibi temperare. Nec eiusmodi mutationes vituperandae, quum in ſcientia tanti ambitus et tantae difficultatis vulgatiſſimum iſtud, "dies diem docet", veriſſimum ſit, et humana mens nonniſi poſt varios errores verum attingat. Sed, praeter hancce noſtram imbecillitatem, aliam ſaepe neceſſitatem mutandi definitiones iſtas imponit nouarum ſtirpium eiusdem generis detectio ſaltim ad LINNEI mentem, qui quidem ita: t) *Qui nouam detegit ſpeciem, addat et non modo eiusdem differentiam, ſed et in congeneri vel congeneri-* *bus*

s) Phil. bot. p. 202.
t) loc. cit. §. 294.

*bus differentias augeat* (adiicio ex alio fonte), *u*) *et corrigat, vt diſtinguantur in poſterum ſpecies ſufficienti differentia.*" Fateor poſtulari hic rem grauiſſimam, taedii pleniſſimam, quam praeſtare ſaepe vltra vires vel exercitatiſſimi botanici eſt. Eiusmodi enim emendatio characterum non collatis viiice deſcriptionibus ſed ipſis plantis ſaepe viuis ſedulo inter ſeſe comparatis ſuperſtrui debet, quas quidem conquirendi copia ſaepe nos deficit. Verendum quoque valde eſt, ne crabrones tentatis hiſce emendationibus irritemus. Nec vnquam ſpes eſt fore, vt, qui definitionibus quibusdam annorum longa ſerie receptis aſſueuerint, haſce dimittant noſtrasque emaculatiores praeferant. Hae rationes ſine dubio in cauſa ſunt, cur recentiores quidam botanici ſcientia et felici occaſione in detegendis nouis ſtirpibus inclyti, vt IACQVINVS in *Horto Vindobonenſi, Flora auſtriaca* et *Iconibus plantarum rariorum*, item PALLASIVS in *Itinerario*, praeter nomina triuialia, nonniſi deſcriptiones ampliores ſue, vt cum LINNEO loquar, characteres naturales ſpecierum admittant, omiſſis definitionibus iſtis breuibus alias conſuetis. Non caret ſua moleſtia haecce omiſſio, dum ab iſtis recens obſeruatas plantas catalogis inſerere volupe eſt; cogimur enim ipſi ex ampla deſcriptione characteres primarios eruere, eosque adiicere triuiali nomini, quippe quo ſolo acquieſcere non poſſumus, id quod vero longe accuratius et faciliori opera ab inuentore plantae praeſtari poteſt.

§. 11. Varii quidem alii modi excogitari poſſunt ſignificandi ſtirpium ſpecies, praeterquam triuialibus nominibus. Huc pertinet ille per numeros deſcriptionibus vel tabulis, quibus depingantur, inſcriptos, qua arte nihil noui magis exſuccum, nihil ſterilius. Nec ſane CLVSIVS, botanicorum ſui temporis princeps, ea multis exemplis adhibita reliquum botanicum ſuum meritum exaequauit. Ductus vel figurae ex chemia vel aliunde petitae aeque parum intelliguntur, niſi praeſente libro, qui inſtar clauis eſt. Sic et de plantarum per litteras deſignatione ſentiendum, quam quidem ſe ipſum in codicibus ſuis manuſcriptis in vſum traxiſſe refert ADANSONIVS *x*) hicque ita, vt in am-

*u*) *Critica bot. p. 217.*
*x*) *l. c. Prefate p. 176.*

ampliori genere praefixo nomine generico quinque priores ſpecies per quinque vocales diſtinguat, et reliquas conſonante cum vocali copulata denotet. Secundum hanc normam quinque priores ſpecies Linneanae generis Sidae nominandae Sida *a*, Sida *e*, Sida *i*, Sida *o*, Sida *u*, loco nominum Sida ſpinoſa, alba, rhombifolia, alnifolia, retuſa; ſexta Sidae ſpecies (S. ciliaris L.) dicenda Sida *ba*, ſeptima (cordifolia) Sida *be*, vndecima (paniculata) Sida *ca*, decima ſexta (Abutilon.) Sida *da*, et ſequentes S. *de*, *di*, *do*, et ſic porro. Huic patellae vt dignum operculum imponatur, age cum auctore *Vocabulorum generum characteriſticorum* Sidae genus *Iá Wiwípi y*) nominemus; quis crederet, niſi admonitus, per plantam IÂ WIWÎPI *ce* Sidam aſiaticam L. intelligi. Quis delectabitur nominibus *Waéſipi* loco Nicotianae, *Ahé Ebharſvi* loco Teucrii, *Sácnáſqk* loco Scorzonerae, *Sacſáſazk* loco Staehelinae, quibus idem auctor vtitur, licet quaelibet littera notam peculiarem characteriſticam ſtupendo labore reſpiciat. Saepe dolui ingenium quorundam et ferream patientiam in minutiis et rebus vſu omni caſſis collocatam, quae ſi modo ad res generi humano proficuas fuiſſet directa, hi ipſi vtilitate et merito pleroſque longo interuallo poſt ſe relicturi fuiſſent. Loquimur et ſcribimus, vt intelligamur, et cuiuslibet,qui methodum tradit, eſt, eam quantum fieri poſſit et facilem et gratam reddere, allicere cultores non repellere, ſtudium eorum inflammare non exſtinguere, quod certe in re herbaria fiet, ſi loco vocis articulatae, qua brutis antiſtamus, raucos iſtos et hiulcos ſonos excutiamus, vel ſigna tantum, qualiscunque generis ſint, adhibeamus, quae ipſa nec imaginationem ſuſcitare nec alere memoriam queunt, ſed ſine libri, quo compareant, perpetua praeſentia nullius omnino vſus ſunt.

§. 12. Si LINNEI nomina triuialia multos obtrectatores habuerint: non defuerunt e contrario ſummi viri, qui non ſolum ſuis libris eadem receperunt, ſed et filum ab eo incoeptum in nouiſſimas vsque plantas protraxerunt. Nec hoc modo de viris valet, qui ex LINNEI ſchola propullarunt, ſed et de aliis, quos nunquam neque patriae amor, nec ſen-

y) *Genera plantarum vocabulis characteriſticis definita* p. 108.

ſenſus grati animi erga ill. virum, capere potuit. Et ita quidem bota-nici feriori temporis tantum non omnes, tam in libris quam in com-mutatione plantarum per commercia facta, absque vllo nationum diſcrimine. Quin ipſi Francogalli, quibus facilius condonari poſſet tepor in LINNEI conatibus approbandis, quod iisdem immortalis TOVRNEFORTII merita nonnihil obfuſcari viderent, haud inuiti haec nomina arripuerunt. Inter hos b. BERNARDVS IVSSIEV po-tiſſimum nominandus eſt, vtpote qui, in contemplatione naturae enutritus, nihil probare potuit, quod contra naturam eſſet, qui vero numeroſis iſtis plantis nouis, quas, regia munificentia conquiſitas, inter alios liberaliter diſperſit, nomen triuiale concinnum ſuo ingenio enatum adſcripſerat. Nec dubitandum ab eodem cel. viro, qui Auble-tianum opus z) pereximium, plantis recens detectis valde diues, ex-poliuit, multa huius generis nomina fuiſſe profecta. Imo adhuc no-uiſſime Elogii in b. LINNEVM maſcula eloquentia concinnati Gallus auctor, a) qui quidem varia paullo ſeuerius perſtrinxit in b. viro, quae alius laudaturus fuiſſet, de hocce tamen eius auſo blandiſſime ita iudicat: „*On avoit été jusqu'alors obligé pour deſigner une eſpèce quelconque, d'employer une phraſe entiere: M.* LINNEVS *y a ſubſtitué un ad-jectif, qui, joint au mot generique, indique le caractère propre et diſtinctif de la plante; c'eſt ce qu'il a apellé le nom triuial. Cette idée l'a conduit à une reforme vraiment utile, parce qu'elle eſt independante de toute methode.*„ Imitatus adeo haecce nomina lingua Gallica cl. BARBEV DV BOVRG b) multis exemplis, ad Floram Pariſienſem pertinentibus, e. g. Pourpier potager, Bruyere barbue; Bruyere cen-drée, Perſicaire amphibie, Linaire rampante, Plantain elancé.

Quicquid igitur fuerit contumeliarum, quibus haec nomina af-fecta ſunt, eadem illis felicitas contigit, ac ipſi methodo auctoris ſexuali, et cuilibet tandem rei bonae, in vniuerſalem vſum ſenſim tracta victoriam reportarunt, ſilente auctore ad tot conuicia, quo ſilen-

z) *Hiſtoire des Plantes de la Guiane Françoiſe.*

a) *V. Hiſtoire de la Societé de Medecine T. 2. p. 37.*

b) *Le Botaniſte François T. 2.*

ſilentio magnanimo litigioſis acerbius longe vulnus infliges, quam ſi opprobria lautiſſimo foenore cumulata ſis redditurus.

Auocat me iam a continuando hocce argumento doctiſſimorum aliquot commilitonum publica commendatio, qui omnes et ſinguli ea documenta doctrinae ſuae medicae praeſtiterunt, quae aditum parant ad Doctoris honores rite adipiſcendos. Et hiſce quidem eodem, quo ſpecimen ſuum inaugurale cenſurae publicae ſubmiſerunt, die praeſentis huius anni potiti ſunt, excepto eo, qui ſeriem claudit, doctiſſimo Candidato, in quem eosdem craſtina luce, poſt defenſam diſſertationem, conferam. Cui panegyri inſignis ſplendor et decus conciliabitur Veſtra praeſentia, *ſereniſſime Princeps, magnifice academiae Prorector, illuſtriſſimi Comites, Patres conſcripti et Commilitones generoſiſſimi praenobiliſſimique;* qua igitur vt Candidatum noſtrum ornare indulgenter et benigne velitis, reuerenter et officioſe contendo.

Quum quilibet doctiſſimorum virorum votis ordinis medici egregie ſatisfecerit: non opus eſt in peculiares ſingulorum laudes exſpatiari. Sufficit hiſtoriis, quas Ipſi concinnarunt, vitae ſuae hactenus geſtae, themata lectionis curſoriae, quam vocant, et ſpeciminis inauguralis typis expreſſi, ſubiungere, et eo quidem temporum ordine, quo quilibet Diſputationem ſuam publici iuris fecit. Sunt hi ipſi

## I.

## FRANCISCVS IOSEPHVS DIMLER,

CONSILIARIVS FVERSTENBERGENSIS.

*Natus ſum a. 1735. d. 19. Nouembris in Sueuia, Haaslachii in Kinzingerthal, patre* IOANNE WILHELMO DIMLER, *Chirurgo Haaslachienſi, matre* MARIA CLARA MEISTER. *Ibi primum in elementis litterarum inſtitutus ſum; octennem me autem puerum Rottweiliam miſerunt parentes, quo in litteris humanioribus inſtruerer, et ad academica ſtudia praepararer. Finitis hiſce ſcholis in Argentoratenſem academiam me contuli ibidemque ab a. 1752. ad a. 1756. in medici-*

*nam*

nam incubui. *Interfui nimirum praelectionibus Anatomicis* cel. PFEFFINGERI, *Phyſiologicis*, *Pathologicis et inſtitutionibus in Materiam medicam* cel. BEHRII, *Chemicis ill.* SPIELMANNI. *In arte Obſtetricia praeceptor mihi exſtitit cel.* FRIEDIVS; *in Botanice, Therapia tam generali, quam ſpeciali, vt et Semiotica et Diaetetica, cel.* CORVINVS; *in Chirurgia docentes audiui, quem iam nominaui*, BEHRIVM *et cel.* BOECLERVM, *quorum omnes cel. viri, praeter* SPIELMANNVM, *iam e viuis diſceſſerunt. Argentoratum relinquens commendabar ab experientiſſimo* FRIEDIO *ad medicum miniſterium in noſocomio Landauienſi praeſtandum; hinc duce exper. Dre.* DOVBOIS *per 18 menſes ibidem ſubſtiti. Dein in noſocomium Reg. gallicum caſtrenſe translatus per quinque annos medici caſtrenſis munere functus ſum. Depoſito hocce, Höechſtium in ditione Moguntina Höechſt et Hoffheim vocatus, per ſeptem annos muneri Phyſici ibidem praefui. Tum Frickingam Sueuiae me contuli et in comitatu Heiligenberg iterum per 4. annos Phyſicum prouincialem egi, in qua ſtatione celſiſſimus Princeps* IOSEPHVS WENZEL *in* FVERSTENBERG *me titulo Conſiliarii condecorauit. Sponte huic ſtationi valedicens ſedem a. 1779. Darmſtadii fixi, qua in vrbe licentia praxin medicam exercendi a ſereniſſimo Landgrauio inſtructus per 4 annos in hunc vsque diem aegris opem, quod diuini numinis gratiae tribuo, haud ſine ſucceſſu praeſtiti.*

In Diſſertatione, ordini medico d. 3. Auguſti a viro experientiſſimo oblata, *Difficultates in curatione morborum infantilium obuenientes ſuccincte* expoſuit.

## II.

# IOANNES FRIDERICVS KROCK.

*Natus ſum Petropoli die 27. menſis Ianuarii, anno 1758. Patrem veneror* IOANNEM MICHAELEM KROCK, *quem Deus diu longeque ſeruet! Mater* MAGDALENA *e gente* LERSCHAVIANA *morte mihi iam erepta eſt. Vt primum per aetatem licuit, Praeceptoribus, virtute et ſcientia claris, fui traditus, vt in linguis erudirer Gallica, Roſſica,*

*Graeca, Germanica atque Latina.* *Dein rudimentis in gymnaſiis noſtri Imperii maxime florentibus poſitis, cum diſciplinam medicam prae cunctis aliis amarem, Pharmacopoeam adiui Caeſaream anno 70., vbi condiſcendae Chemiae ac Pharmaciae me totum deſtinaui. Transacto vnius anni ſpatio translatus fui ſumtibus quidem propriis ad celebre Caeſareum noſocomium. Inuenta ibi maxima aegrotorum multitudine opportunum fuit proficere in praxi medica atque chirurgica. Eam ob cauſam annos ibi decurri quinque, incipiens ab anno 71. interfui praelectionibus anatomicis praeſertim b. Doctoris de* MELLE. *Eodem praeeunte copia mihi data fuit ſecandi cadauera, et chirurgicas in iis inſtituendi Operationes, non ſine maxima mea vtilitate. Sub laudati cl. viri directione quinque curſus abſolui anatomicos, et Chirurgiae non ſolum manuali, ſed etiam medicae, ſtudia mea dicaui pro viribus. Botanicam praeterea, nec non Materiae Medicae ſtudium colui duce cel.* SOBOLEFSKY, *cui pariter me multum debere gratus agnoſco. Lectos porro aegrotorum quotidie adii. Formulas quoque ſcribere non ſolum didici, verum etiam morborum, quos continuo ob oculos habui, indolem diiudicare. Praeuiis his doctrinis inſtructus tandem aſpiraui ad vitam academicam. Argentoratum igitur profectus anno 76. in numerum ciuium academicorum a. cel.* PFEFFINGER *recipiebar. Ibi ill.* SPIELMANNVM *in botanicis atque Materia Medica audiui; praelectionibus ill.* LOBSTEINII *interfui tam Anatomicis quam Phyſiologicis, et eo duce curſus chirurgicarum Operationum integros ter perfeci in cadaueribus; cel.* EHRMANNO *Pathologiam atque Clinicum docenti adſedi, et ſub Eiusdem eximia directione frequentaui noſocomium pauperum in illa vrbe inſigne. Exper.* OSTERTAG *artem me docuit Obſtetriciam eoque praeſente caſus parturientium ſingulos in artificioſa machina pertractaui, et frequenter vidi ab aliis pertractari, et poſtea mulierum partus propriis manibus expediui. Phyſicam praeterea audiui apud cel.* EHRMANN, *Pathologiam et Phyſiologiam quoque apud Doctorem* DIOBOLD. *Auguſti demum die 3. anni 80. hanc inclytam, atque celeberrimam Georgiam Auguſtam laetus attigi. Syllabo inſertus fui Academicorum a Magnifico tunc temporis Prorectore beato* MEISTERO. *Heic ill. Eques et Conſiliarius Britannicae aulae* MVR-

RAY

KAY me habuit auditorem praelectionum ſuarum in Materiam Medicam Botanicen ac Pharmaciam, et comitem in Botanicis excurſionibus. Illum ſimiliter audiui cum voluptate, de Venenis de Vermibus et Viribus Medicamentorum commentantem. Ill. WRISBERGIVS Praeceptor fuit mihi in Anatomicis, arte Obſtetricia, medicina forenſi, ac doctrina de Capite. Ill. RICHTERVS Archiater et Conſiliarius aulicus me erudiuit in Therapia ſpeciali, in Chirurgia manuali, et medica, in morbis Oculorum, morbisque oſſium et Diaetetica. Eum pariter ad noſocomium ſum ſecutus, qua potui diligentia. Ex ore ill. BALDINGERI, iam Conſiliarii Haſſiaci aulici, hauſi Therapiam generalem et ſpecialem, artem praeſcribendi medicamentorum formulas, Semioticam, ac Hiſtoriam literariam. Clinicum Eius etiam frequentaui eousque, vt aegroti tandem mihi confiderentur, proprio marte ſanitati reſtituendi. Aliorum quoque illuſtrium Profeſſorum ſalutaui collegia. Logicam et Metaphyſicam me docuit ill. Conſiliarius aulicus FEDER; Phyſicam experimentalem cel. LICHTENBERG; Hiſtoriam naturalem cel. BLVMENBACH; Chemiam experimentalem et Mineralogiam cel. GMELIN.

Praemiſſa commentatiuncula de apoplexia ex inanitione Diſſertationem de haemoptyſi et ſubſequente pulmonum vlcere die 22. Auguſti defendit.

## III.

## CHRISTOPHORVS GIRTANNER.

Natus ſum SANGALLI, Reipublicae liberae cum Heluetia coniunctae, die 7 Decembris a. 1760, patre H. GIRTANNER, matre B. F. WEGELIN, conſulis Reipublicae Sangallenſis filia. Quos optimos parentes, cum praematura mors mihi eripuiſſet, eorum vicem inſigni beneuolentia in ſe ſuſceperunt Viri generoſi I. H. ZOLLICOVER AB ALTENKLINGEN ſenator Sangallenſis et CHRISTOPHORVS VON WEILER. Eorum conſilio factum eſt, ut a. 1773, haud multo poſt cariſſimi patris obitum, Gymnaſium rhaeticum, quod tum temporis Marſchlinzii florebat, frequentarem, vbi celeb. Viros P. NESEMANN, WINNING, et C. F. BAHRDT

*Praeceptores habui, ab iisque prima diſciplinarum elementa hauſi. Per biennium ibi commoratus a. 1775. in patriam ciuitatem reuerſus ſum. Ibi, cum de ſtudiorum genere eligendo mecum meditarer, ex ſcientiarum vaſtiſſimo campo mihi prae omnibus arriſit Medicina cum germana ſorore, Philoſophia ſcilicet naturali, et ab illo ſtatim tempore his diſciplinis totum me dedi. Inter omnia quae mihi vnquam fauſta et exoptata euenere, maximum certe illud eſt, quod mihi ſtatim tunc contigerit occaſio, duce Viro* D. C. SCHOBINGER *Prof. in Gymnaſio Sangallenſi meritiſſimo, medicis ſtudiis incumbendi. Hic enim ſuauiſſimus praeceptor, amicitia plane ſingulari ſtudia mea moderatus eſt, et Ipſum frequentiſſime inuiſere et Bibliotheca ſua inſtructiſſima vti benigne conceſſit. A. 1777. Lauſannam petii ibique ex ore celeberrimi Viri* H. STRVVE *M. D., cuius aedes inhabitaui, ſolidiſſima luculentiſſimisque experimentis ſtabilita praecepta Mineralogiae Chemiae et Pharmaciae hauſi et etiam operationibus chemicis, in laboratorio Eius quotidie inſtituendis manus admoui. Per hoc vitae meae feliciſſimum biennium, quod Lauſannae exegi, his ſtudiis ſolis vacaui; nec ita tamen vt hiſtoriae naturalis iucundum aeque ac utile ſtudium neglegerem. Helueticarum plantarum et mineralium vt accuratiorem mihi compararem notitiam, inque rerum creatarum cognitionem altius penetrarem, plura per beatam patriam inſtitui itinera, ſyluas, arua, montes, aſperaque alpium culmina, inſigni cum voluptate peragraui, et quae patria fert tellus naturae miranda omni cum diligentia perluſtraui. His ſtudiis imbutus academias frequentandi conſilium cepi. Argentinam me contuli a. 1779. Praeceptoribus ibi vſus ſum illuſtribus:* PFEFFINGERO *ſcilicet in Oſteologia. cuius cum aedes inhabitarem, nouis quotidie beneficiis me affecit,* LOBSTEINIO *in Anatomia,* SPIELMANNO *in Pathologia et Materia medica,* HERMANNO *de me meritiſſimo, in Hiſtoria naturali et Botanica, Eiusque excurſionibus botanicis ſedulo interfui. Gottingam tandem attigi anno 1780, fama virorum illuſtrium hanc Academiam ornantium allectus, et a maxime reuerendo* D. LESS *numero ciuium academicorum adſcriptus ſum. Interfui in hac muſarum ſede, praelectionibus doctiſſimis ill.* BALDINGER *in Semioticam, et Illo duce Hiſtoriae litterariae medicae campum magna cum voluptate perluſtraui. Ill.* MVRRAY

*Equi-*

*Equitis praelectiones botanicas frequentaui et excurſionibus botanicis ab Eo inſtitutis me adiunxi. Eius ſingulari beneuolentia factum eſt, vt phytophylacium meum plantis rarioribus, quas poſſidet hortus Regius inſtructiſſimus, augeretur. Illuſtrem* WRISBERG *in Phyſiologicis veneror praeceptorem et ill.* RICHTER *Regis Archiatrum in Therapia, Chirurgia medica et manuali et morbis oſſium. Frequentaui porro praelectiones ill.* GMELIN *in Chemiam et Mineralogiam et ill.* BLVMENBACH *in hiſtoriam naturalem. Hiſce ſtudiis iunxi mathematica, phyſica et alia quae erudito vel praeſidio vel ornamento ſint, in quibus Virorum ill.* HEYNE, LICHTENBERG, BECKMANN, DIEZE *egregia in me praedico merita.*

*De re lactaria Heluetorum* praefatus Diſputationem *de terra calcarea cruda et calcinata* d. 10. Septembris propugnauit.

## IV.

## HENRICVS CAROLVS GODOFREDVS BODE.

*Natus ſum Wernigerodae d. 7. Ianuarii anni 1757, gauiſus parentibus optimis, patre* IOANNE HENRICO BODE, *Conſiliario camerae Comitis celſiſſimi Stolbergenſis, quem vero mortem nimis cito mihi puero 7 annorum eripuiſſe lugeo; matre ſuperſtite adhuc* IOANNE MARIA *e ſtirpe* RIEMANN, *quam Deus mihi adhuc diu conſervare velit. Cum itaque morte patris optimi omne negotium educationis mater in ſe poſitum videret, eidem omni diligentia et pietate operam dedit. Prima rudimenta doctrinae chriſtianae et litterarum humaniorum praeceptoribus Lycei Wernigerodenſis me debere, gratiſſimo confiteor animo. Commoratus per plures annos in vrbe et ſchola patria, mittebar a matre Halberſtadium, vt ſcholam patriam cum gymnaſio celebri cathedrali, quod Halberſtadii floret, commutarem. Ibi in Dogmaticis, Hiſtoria, Geographia, Philoſophia, Phyſica, Hiſtoria naturali, Lingua Latina, Gallica et Graeca, in Oratoria, Poeſi, Logica et Matheſi pura doctiſſimos inueni praeceptores: inter quos praeſertim Conſiliarium Conſiſtorii cathedralis, gymnaſii Rectorem* STRVENSEE *de me meritiſſimum appellare gratus animus*

*mus iubet. Hiſce inſtructus ſcientiis, Goettingam petii d. 7. Maii anni 1778. et a magnifico* KVLENKAMP *tunc temporis Prorectore ciuibus academicis Georgiae Auguſtae adſcriptus ſum. Ill. Archiatrum et Conſiliarium aulicum Landgrauii Haſſiae* BALDINGERVM *praeceptorem in Pathologia, Materia medica, Semiotica, Pharmacia, Therapia generali et ſpeciali mihi contigiſſe magnopere laetor. Ill. Equitis* MVRRAY *ſolidiſſima Materiae medicae et Botanicae praecepta me ſedulo auſcultaſſe, gratulor mihi, neque in excurſionibus Iſtius botanicis comes illi defui. Ill.* WRISBERG *Anatomiam, Phyſiologiam, Artem obſtetriciam et Medicinam legalem omni dexteritate me docuit. Item Illius inſtitutionibus in ſecandis cadaueribus uſus ſum; neque minus in Gynaedochio parturientibus auxilium ferendi occaſionem et conſilium beneuole mihi dedit. Ex ore ill. Archiatri Regii* RICHTER, *quem pie colo, Chirurgiae manualis et medicae, morborum oculorum, oſſium, vulnerum Capitis, Lithotomiae, Therapiae ſpecialis et Diaeteticae praecepta hauſi. Ill.* KAESTNERO *praeceptore in Matheſi pura et in Phyſica vſus ſum. Chemiam experimentalem cel.* MVELLER *nunc apud Gieſſenſes Profeſſ. p. o. mihi tradidit. Ill.* FEDERVM *audiui Logicam et Metaphyſicam tradentem. Oſteologiam et Pathologiam traditam a cel.* BLVMENBACH *accepi.*

Lectione, quae actum diſputationum praeceſſit, *praeſtantiam camphorae in deliriis* excuſſit, qua finita diſſeruit *de ſanguinis detractionis recto vſu in morbis bilioſis.* Idque d. 11. Septembris.

## V.

## CAROLVS CHRISTIANVS MELART.

*Natus ſum Wiburgi a. 1758. die 9. Auguſti.* CAROLI GVSTAVI MELART, *Senatoris in eadem vrbe Ruthena, cineres veneror paternos. Mater* SOPHIAE *gerit nomen, e gente* LEVANA *orta. Haec, mihi filio primo genito ſola ſuperſtes, curam mei aſſumſit amore peculiari. Vt a primis ſtatim annis vtilibus doctrinis imbuerer, domeſticis traditus fui praeceptoribus. Gymnaſio poſt ea, quod in patria vrbe floret, impenſe commendatus cel.* STROHMANNVM *ſalutaui, Recto-*

*rem*

paterna me inſtruerent; ſcilicet cl. Magiſter IGNATIVS Rectoris Scholae munere tam fungens eapropter ad me fuit accerſitus, et praeterea Frater meus germanus chariſſimus non defuit praeſtando in me Praeceptoris officio, dum Logicam docuit, et Philoſophiam moralem. Aetatis anno d. 17. miſſus Petropolin ad noſocomium Generale, vbi vltra tres annos, Collegia Medica et Chirurgica, ſollerter audiui. Eſt, de quo mihi ſemper gratulabor, me Therapeuticis praelectionibus perill. TICHORSKY, qui nunc eſt Conſiliarius Collegii optime meritus, interfuiſſe. Anatomes ſtudiis non minus diligenter inhaeſi, et ſub directione b. de MELLE, viri ill. ter curſum abſolui anatomicum, praeterea quotidianis operationibus Chirurgicis operam dedi. Praxin medicam pariter et methodum rite praeſcribendi formulas didici ad lectos aegrorum non modo, verum etiam in ſchola praelaudati viri priuatim. Peracto ſtudiorum penſo ad publicum examen admiſſus, a Facultate medica Imperiali Chirurgus fui renunciatus. Mox nouello Chirurgo copia fuit ad legionem militarem in Polotzky pertingendi. Praefui dictae legioni in Ruſſia alba per annos tres, quo praeterlapſo tempore accepta honorifica dimiſſione diſcedens, tranſiui ad legionem Tobolsky, cui quidem per annum integrum et vltra officium Chirurgicum exhibui. Longe diutius huic etiam legioni mea munia detuliſſem, niſi ſerio decreuiſſem, cultu, et amore erga diſciplinam medicam accenſus, charae patriae ad tempus valedicere, ac propriis ſumtibus vitam amplecti academicam. Impetrata hac venia menſe Octobri anni 79. ad hanc inclytam Georgiam Auguſtam laetus appuli. In ſyllabum Academicorum relatus ſum a Magnifico tunc temporis Prorectore Venerando plurimum Doctore LESSIO. Sic igitur ill. MVRRAY aulae Brit. Conſiliarium, Equitem ordinis Regii de Waſa, audiui cum ſumma voluptate praelegentem Materiam Medicam, Pharmaciam; bis quoque Praeceptorem habui in Botanicis, et ſemel Eundem Botanicam docentem priuatiſſime audiui; hortum Regium, Eius ſingulari induſtria de die in diem auctum, non absque rerum ſelectarum admiratione et fructu frequentaui. Collegiorum pariter Eius de viribus medicamentorum, de venenis, de vermibus, auditor fui. Ill. WRISBERGIVM ducem veneror in Anatome, quam per duo ſeme-

 ſtria

*ſtria me praeſente propoſuit, et in qua per aliud ſemeſtre corporum ſectionibus me exercuit. Inſtitutiones Phyſiologicas, praecepta de generatione hominis, artem Obſtetriciam, Medicinam denique forenſem praeterea illi debeo. Ill.* RICHTERVS *Aulae Brit. Conſiliarius et Archiater, Therapiam ſuam ſpecialem, Chirurgiam manualem, et medicam exponens me ſibi plurimum reddidit obſtrictum, nomenque ſuum mea etiam in mente fecit chariſſimum. Ill.* BALDINGERO, *aulae Caſſellanae hodie Conſiliario, decernendae ſunt grates ob inſtitutiones ſuas in Therapia generali et ſpeciali, nec non doctrina de Formulis, Semiotica, et Pathologia mihi ſuppeditatas. Chemiam demum praelegit mihi cel.* GMELINVS.

Praelegendam initio ſollemnitatis inauguralis commentatiunculam de *effectu venaeſectionis in febribus putridis* mox excipiet die 4. Septembris publicum Diſſertationis *de Deliriis* ſcrutinium.

Et hoſce quidem eximios commilitones, dum ex ſinu noſtro dimittimus, auguriis bonis votisque cumulate proſequimur, quibus ſi numen annuat, et gloriae academiae, et artis ſalutaris incrementi, et ſolaminis aegrorum opem Eorum efflagitantium, et propriae fortunae, laeta fiet acceſſio. Scr. Gottingae ſub ſigillo ordinis medici d. 3. Octobris a. 1782.

(L. S.)

rem exoptatiſſimum, dein ob eximia merita unanimi ciuium ſuffragio ad Paſtorale munus vocatum, qui Patris potius, quam Praeceptoris munus agens profectibus meis indefeſſe inuigilauit. Succeſſoris Eius cl. NESSIN inſtitutionibus poſtea vſus ſum. Tum propriis ſumtibus Petropolin a. 74. profectus ſum, vt artis ſalutaris cognitione imbuerer. In noſocomio Caeſareo audiui quam diligentiſſime e cathedra docentem generoſ. de MELLE, virum, cuius encomium latos Imperii Rutheni fines percrebuerat. Huius ſub moderamine totum me conſecraui Anatomiae, atque Chirurgicis Operationibus. Intra quinque annorum ſpatium Anatomiam integram quinquies repetii, et toties quoque demonſtrationes in anatomico Theatro frequentaui. Ad ſectiones priuatas cadauerum manum ipſe admoui. Operationes Chirurgicas in noſocomio peractas haud vnquam neglexi, nec non praxin Medicam cum eodem ad lectos aegrorum priuatiſſime ſectatus ſum. Studio Therapeutico praeterea cum voluptate vacaui ſub directione ill. Conſiliarii TYCHORSKII eiusque Collegio de caſibus in Medicina quotidie occurrentibus, ſedulo interfui. Cel. SABOLEWSKII tradidit mihi Botanicam et Materiam Medicam. Iſtorum Virorum inſtitutione per quinquennium vſus id aſſecutus iam videbar, vt poſſem cum ſpe optati ſucceſſus bonarum artium ſtudia in academia perſequi. Anno igitur 1779. patriae cariſſimae valedicens, Georgiam Auguſtam ſalutaui Prorectore magnifico ſumme ven. LESSIO. Heic ſub auſpiciis Equitis et Aulae Britannicae Conſiliarii MVRRAY tam priuatim quam priuatiſſime colui Botanicen, hortum Regium, Eius curae prouidentiſſime creditum, ſedulus perquiſiui, nec non crebris Illius cognoſcendarum plantarum indigenarum cauſa inſtitutis excurſionibus adfui; virum incomparabilem praeterea praeceptorem elegi in addiſcenda Materia Medica, et Pharmacia; audiuiſſe etiam Eum differentem de venenis, de vermibus atque viribus Medicamentorum, nunquam poenitebit. In Anatomia, Phyſiologia, et obſtetricia arte doctorem mihi contigiſſe ill. WRISBERGIVM in praecipua felicitatis meae parte pono; illius enim ductu frequentiſſima mihi data fuit occaſio propriis oculis, manibusque, corporis humani fabricam inueſtigandi, quippe accuratiſſimis Eius demonſtrationibus per tria hyberna ſemeſtria interfui, in cadauerum ſectionibus me exercui, vti et eo duce

 opti-

*optimo practicam artis Obſtetriciae partem in noſocomio obſtetricio excolui. Medicinam non minus legalem, demonſtrationes capitis, Phyſiologiam et ſubtilitates de Ortu hominis mihi tradidit. Ill.* RICHTERVS *Conſiliarius aulae et Archiater Regius, omni qua par eſt pietate proſequendus, me docuit Therapiam ſpecialem, oſſiumque et oculorum Morbos, Diaeteticam, Chirurgiam tam manualem quam medicam inſigni claritate et ſinceritate. Hunc ſecutus quoque ſum ad noſocomium academicum Eius curae comiſſum. Sed nec fas eſt obliuioni tradere ill.* BALDINGERVM *ſeren. Landgrauii Haſſiae Conſiliarium aul. ac Archiatrum; habui enim Eum Praeceptorem in Pathologia, Semiotica, Materia Medica, Hiſtoria litteraria, Therapia generali, et ſpeciali, Anthropologia, ac modo ſcribendi formulas, Collegio clinico, et ad ampliſſimam domus ſuae Bibliothecam non modo ingreſſum, ſed etiam quemuis ſuorum librorum vſum conceſſit. Cel.* BLVMENBACH *hiſtoriam naturalem mihi praelegit, cel.* LICHTENBERGIVS *Phyſicam experimentalem,* GMELINVS *Exper. Chemiam theoreticam, et experimentalem, atque etiam Mineralogiam, ill. vero Conſiliarius aulae* FEDER *Logicam, et Metaphyſicam docuit.*

Curſorie egit *de febribus intermittentibus malignis*, in Diſſertatione autem *tempus exhibendi emetica in febribus intermittentibus maxime oportunum* d. 28. Septembris expendit.

## VI.

## PETRVS STEVEN

*Vitae initia egi in vrbe Ruthena Fridrichshamn a. 1756. d. 19. Februarii. Pater meus* WILHELMVS STEVEN *in memorata vrbe Senatoris munere per plures annos eſt perfunctus. Mater vero* MARGARETHA, *quam pietas in prolem tenerrima commendauerat, orta eſt ex ſtirpe* BARTHRAM. *Vterque Parens mihi praemature nimis e vita deceſſit, quod vehementer deploro. Non defuerunt tamen, qui a primis aetatis meae annis in rudimentis religionis chriſtianae, elementis linguae Latinae, aliisque rebus ad liberales artes ſpectantibus, priuatim in domo pater-*